

sotsiaal ministeerium

Riigikontroll
Narva mnt 11a
15013 TALLINN

Teie 10.05.2005 nr OSIII-2-7.1/05/716

Meie 14.07.2005 nr 5-1/1525-6

Riigikontrolli auditi kontrolliaruande eelnõu nr OSIII-2-5/05/37 „Hangete korraldus SA Põhja-Eesti Regionaalhaiglas"

Lugupeetud härra Kõrge

Esitasite meile läbivaatamiseks 10.05.2005. a kontrolliaruande eelnõu nr OSIII-2-5/05/37 „Hangete korraldus SA Põhja-Eesti Regionaalhaiglas". Oleme aruandega tutvunud ning täname Teid tehtud tähelepanekute ja ettepanekute eest.

Teie aruande ja meil olemasoleva info põhjal saame järeldada, et vaatamata asjaolule, et SA Põhja-Eesti Regionaalhaigla on 2004. aastal täiustanud hangete läbiviimise korda, esineb puudusi kehtestatud korrast ja/või Riigihangete seadusest kinnipidamisel. SA-ses Põhja-Eesti Regionaalhaigla riigi asutajaõigusi teostajana taunime olukorda, kus sihtasutus on hangete korraldamisel läinud vastuollu Riigihangete seaduse või enda poolt kehtestatud korraga.

Samas juhime tähelepanu vajadusele täpsustada kontrolliaruande eelnõus esitatud informatsiooni. Teie aruandest ei selgu üheselt eksimustega seotud isikud, eksimuste võimalik kvalifitseerumine väärteo või süüteona ja muud asjaolud, mis on vajalikud lõpliku seisukoha kujundamiseks. Seetõttu soovitame SA Põhja-Eesti Regionaalhaigla nõukogul korraldada siseauditi läbiviimine selgitamaks välja Teie aruandes toodud eksimustega seotud isikud ja nende poolt hangete korraldamisel teostatud toimingud ning toimingute vastuolu kehtivate õigusaktidega ja/või asutusesiseste dokumentidega.
Vabandame vastamisega viivitamise pärast.

Lugupidamisega

Jaak Aab
Minister

Apo Oja 626 9112
apo.oja@sm.ee

RIIGIKONTROLL
Kuupäev 14.07.05 Reg nr OSIII-2-7.1/716-2

Sotsiaalministeerium
Registrikood 70001952

Gonsiori 29
15027 TALLINN

Telefon 626 9301
Faks 699 2209

www.sm.ee
info@sm.ee

Regionaalhaigla

Hr Jüri Kõrge
Riigikontroll
Narva mnt 11a
15013 TALLINN

Teie 10.05.2005 nr OSIII-2-7.1/05/717

Meie 27.05.2005 nr 6-1/3722

Arvamused kontrolliaruande eelnõus nr OSIII-2-5/05/37 sisalduvate seisukohtade kohta

1. Riigihangete seaduse nõudeid on rikutud.
Regionaalhaigla hanketeenistus alustas tööd 2002. a maikuus.
Ajavahemikul 02.05.2002 - 31.03.2005 algatas hanketeenistus 175 hanget, neist 85 avatud menetlusega. Apteek viis ajavahemikul 1.01.2004- 31.12.2004 läbi 19 ravimite hanget, kõik avatud hanked. Ülevaatliku pildi läbiviidud hangetest annab alljärgnev tabel:

Aasta	Hangete koguarv	Neist avatud hankeid	Sõlmitud lepingute kogumaksumus (milj. kr.)
2002	23	14	34
2003	69	37	112
2004	89	49	130

2005. aastal on plaanis läbi viia 90 hanget kogumaksumusega 230 miljonit krooni.
Seega on Regionaalhaigla poolt läbiviidavate hangete maht aasta-aastalt suurenenud, mis kinnitab Regionaalhaigla juhindumist Riigihangete seadusest.

2. Puudulik ülevaade vajaminevatest kaupadest raskendab riigihangete plaani koostamist.
Ei saa nõustuda väitega, et hanketeenistusel puudub ülevaade kaupade täielikust sortimendist ning et selle tulemusena on pärsitud riigihangete planeerimine ja ettevalmistamine.
Hanketeenistusel on koostatud esialgne plaan riigihangete läbiviimiseks ajaperioodil 2003 – 2006, mille aluseks on võetud haiglas kasutusel olev meditsiinikaupade nomenklatuur.
Riigihangete plaanis on märgitud hangete algatamine kvartalite kaupa ilma eeldatava lõppajata. Lõppaja määramine plaani tegemisel ei ole fikseeritav, kuna sõltub paljudest teguritest, mis ilmnevad alles hanke menetlemise käigus ning neid ei ole võimalik varem ette näha (nt ei ole teada palju esitatakse pakkumisi, millest sõltub pakkumiste läbivaatamisele ja hindamisele kuluv aeg. Samuti ei saa välistada vaidlustuse esitamise võimalust pakkumismenetluse käigus. Vaidlustusi esitatakse pakkujate poolt ka

RIIGIKONTROLL
Kuupäev 30.05.05 Reg nr OSIII-2-7.1/05/3722

SA Põhja-Eesti Regionaalhaigla
North Estonia Regional Hospital
Sütiste tee 19, 13419 Tallinn
Reg nr 90006399
Hansapank a/a 221017874309
Ühispank a/a 10220020071012
tel/phone (+372) 697 1300
faks/fax (+372) 697 1200
info@regionaalhaigla.ee
www.regionaalhaigla.ee

5) Prügivedu.

Antud hange oli 2004. aasta riigihangete plaanis, kuid tulenevalt uuest jäätmeseadusest hanget läbi ei viidud. Hetkel koostab Regionaalhaigla jäätmekäitluskava, mille põhjal taotletakse luba jäätmekäitlushanke läbiviimiseks.

Asjade ostmisel on ilma riigihankemenetlust läbiviimata põhjuseks asjaolu, et riigihanke ettevalmistamiseks ja läbiviimiseks kulub teatav aeg. Kuid enamus Regionaalhaigla igapäevases ravitöös kasutatavatest meditsiinitarvikute kaubagruppidest ületab riigihangete seadusega etteantud piiri. Seetõttu ei ole võimalik korraldada ühekorraga ning samal ajahetkel riigihankeid Regionaalhaiglas kasutatavale ligikaudu 2000-le meditsiinitarvikule ning orienteeruvalt 1300-le proteesile või operatsiooni lisavahendile. Samuti ei ole aga mõeldav haigete ravi ning arstiabi osutamise peatamine selleks ajaperioodiks kui viiakse läbi riigihanked. Seega tuleb paratamatult osa vahendeid sisse osta mingi ajaperioodi jooksul ilma riigihankemenetlust korraldamata. See aga ei tähenda, et hanketeenistus ei plaani korraldada kõiki vajalike riigihankeid. Vastupidiselt on hanketeenistus võtnud eesmärgiks kõikide vajalike riigihangete korrektse ettevalmistamise ning nõuetekohase läbiviimise. Selle eesmärgiga on koostatud ka riigihangete plaanid.

3. Pakkumise kutse dokumentides esines vajakajäämisi.

Hangete tegemise keerukus ei seisne nende läbiviimises, vaid tehnilise spetsifikatsiooni koostamises. Spetsifikatsioonide koostajateks saavad olla need personali liikmed, kes antud vahendeid oma igapäevatöös kasutavad. Kuna nende põhitegevuseks on teha arstitööd, siis hankeprotsessis osalemine on neile lisakohustus, mille täitmiseks tuleb leida täiendavalt aega.

Kõik haiglas kasutatavad meditsiinitarvikud ja operatsiooni lisavahendid peavad tagama patsientide efektiivse ravi. Seega peavad need tooted olema piisavalt täpselt kirjeldatud. Ainult selline tegutsemine tagab töökõlbulike vahendite kasutamise patsientide ravimisel (kindlasti ei soovi ükski patsientidest, et tema peal katsetatakse meditsiinitarvikut või operatsioonilisavahendit, mis on ostetud lähtudes ainult toote nimest ja odavaimast hinnast). Ka auditeerijad ise on märkinud, et pakkumise kutse dokumendid on riigihanke seisukohast üks olulisimaid dokumente, kus ostja fikseerib kõik oma soovid hangitava suhtes. Kõigest sellest lähtuvalt on moodustatakse iga hanke läbiviimiseks hankekomisjon, kuhu kaasatakse alati ka hanke objekti lõpptarbijad. Komisjoni liikmete töö tulemusena valmivad pakkumise kutse dokumendid, millede alusel viiaksegi läbi hanked.

4. Pakkujate valiku põhimõtteid ei järgitud.

Oma auditis on audiitor esitanud väite, et pakkujatele kvalifitseerimistingimuste seadmisel ei käitu Regionaalhaigla ühtsete põhimõtete alusel, tuues näiteks veresoonte proteeside ostmise Ateburg OÜ-lt. Antud printsiipi ei olegi võimalik alati järgida, kuna väga spetsiifiliste toodete puhul (nagu seda on ka veresoonte proteesid) on pakkujateks firmad, kes tegelevadki ainult konkreetsete toodete müügiga (omavad antud toote esindus ja müügiõigust). Kuna selliseid tooteid nagu veresoonte proteesid kasutavad Eesti Vabariigis valdavalt kaks haiglat (Tartu Ülikooli Kliinikum ja Regionaalhaigla), siis ongi nimetatud tooteid võimalik müüa ainult nendele haiglatele. Seega antud juhul ei ole

pahatahtlikkusest ning seda sellistel juhtudel kui soovitakse pakkumismenetlusele kuluvat aega pikendada).
Osaliselt saab nõustuda väitega, et kõikidel juhtudel ei ole korraldatud riigihanke menetlust. Auditi läbiviijad viitavad oma aruandes mitmetele kaubagruppidele, kus on ostetud asju ilma riigihanketa:

1) Proteesid.

Proteesid on kasutusel enam kui kümnes osakonnas, seega on tegemist mitmeid meditsiinilisi erialasid hõlmavate toodetega, mis on vaja grupeerida ning tehniliselt kirjeldada. Vastavalt kirjeldatud andmetele saab ette valmistada pakkumise kutse dokumendid, mille põhjal on võimalik läbi viia vajalikud riigihanked.
Hanketeenistus on korraldanud paljudele kasutusel olevatele proteesidele/operatsiooni lisavahenditele riigihanked. Nendeks on: südame püsikardiostimulaatorid, veresoonte proteesid, oksügenaatorid, südame stabilisaatorid. Samuti on plaanis läbi viia ka kõikide ülejäänud haiglas kasutatavate proteeside riigihanked. Enamus nendest hangetest on plaanis teostada 2005. aasta jooksul ning see leiab kajastamist ka käesoleva aasta hanke plaanis.
Samuti soovib Regionaalhaigla juhtida tähelepanu asjaolule, et konsignatsioonileping Elkdata OÜ ja Mustamäe Haigla vahel on sõlmitud 02. jaanuaril 2001 aastal kehtivusega viis aastat. Seega ei ole nimetatud leping sõlmitud Regionaalhaigla poolt, küll aga kanduvad sellest lepingust tulenevad õigused ja kohustused üle Regionaalhaiglale. Regionaalhaigla maksab puusaproteesi eest 13 125 krooni ja haigekassa maksab regionaalhaiglale puusaproteesi eest 15 750 krooni.
Samuti peame vajalikuks rõhutada, et arstil peab olema võimalus valida patsientidele sobivaim endoprotees sõltumata tema tarnijast ehk arstil peavad kasutamise vajaduse tekkimise puhuks kättesaadavad olema kõik võimalikult vajaminevad endoproteesid nii koguseliselt kui kõikide erinevate liikide lõikes. Me ei pea võimalikuks piirata patsientidele vajalike proteeside valikut tulenevalt arstide ja tarnijate sugulussidemetest. Ortopeediliste proteeside hankimiseks korraldatavast hankest on oodatud samuti osa võtma kõik pakkujad, kellel on pakkuda nõuetele vastavat kaupa.
Tänaseks on liigeseproteeside pakkumise kutse dokumendid ettevalmistamisel.

2) Reaktiivid.

Reaktiivide riigihankeid ei ole käesolevaks hetkeks tõesti korraldatud, mis aga ei tähenda, et need jäetakse korraldamata. Reaktiivide hankeid on plaanis läbi viia 2005. aastal. Kuna reaktiivide puhul on valdavalt tegemist nn suletud süsteemidega (seadme tootja on ette määranud, millist reaktiivi tohib kasutada, et oleks tagatud õiged analüüsi tulemused), siis on avatud riigihangete korraldamine selles osas mõttetu, kuna reaktiivi pakub ainult üks firma. Seadmed on aga soetatud Mustamäe haigla poolt enne Regionaalhaigla loomist.

3) Meditsiinitarvikud.

Meditsiinitarvikute osas on läbi viidud mitmeid riigihankeid, nt süstalde ja süstlanõelte hange, meditsiiniliste kinnaste hange, sterilisatsiooni pakkematerjalide hange, kanüülide hange, vaakumkatsutite hange jne.

4) Meditsiinilised gaasid.

Antud riigihange viidi läbi käesoleva aasta märtsis väljakuulutamiseta läbirääkimistega hankega lähtuvalt riigihangete seaduse §-st 57 lg 1 p 5.

otstarbekas nõuda pakkujalt, et pakutava toote puhul ei moodustaks see tema käibest olulist osa.
Pakkumismenetlusi korraldades on Regionaalhaigla juhindunud riigihangete seaduse §-st 7 lg 2. Pakkumiste vastavaks tunnistamisel on ostja lähtunud alati riigihangete seaduse §-st 6, mis ütleb, et ostja kohtleb kõiki riigihanke pakkumismenetluses osalevaid isikuid võrdselt. Ostja on koostanud lähtuvalt riigihangete seaduse §-st 24 pakkumise kutse dokumendid ning nendes esitanud ka pakkumiste struktuuri, mille järgimine pakkujate poolt on loomulik tegevus. Juhul kui osad pakkujatest ei esita oma pakkumist vastavalt pakkumise kutse dokumentides nõutule ning ostja tunnistab nad vastavaks, siis säilib alati oht, et keegi, kes esitas oma pakkumise korrektselt, võib vaidlustada ostja vastavasisulise otsuse. See aga tähendab kindlasti kaotatud aega ning võib tähendada ka pakkumismenetluse uuesti alustamist, sest ostja ei ole juhindunud selliselt toimides seadusest. Samas ei ole Regionaalhaigla ühelgi juhul ainult dokumentide valele järjekorrale viidates tagasi lükanud odavaimat pakkumist. Seega on alati püütud järgida ka rahaliste vahendite säästliku kasutamise printsiipi.

Regionaalhaigla hindab kõrgelt auditeerijate tööd ning arvestab oma edaspidises tegevuses tehtud ettepanekutega.
Iga aastaselt suurenenud läbiviidud hangete arv ning rahaline maht kinnitab fakti, et Regionaalhaigla töötab tõsiselt selles suunas, et viia nõuetekohaselt läbi kõik riigihanked. Kõik need faktid peaks sisendama auditeerijatesse kindlust, et Regionaalhaiglal on soov ja tahtmine viia läbi riigihanked kõikide kaubagruppide osas.

Lugupidamisega

Tõnis Allik
Juhatuse esimees

Sven Nirk 697 2016
Sven.Nirk@regionaalhaigla.ee